

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК НОВИЙ ШЛЯХ

THE NEW PATHWAY UKRAINIAN WEEKLY LE NOUVEAU CHEMIN HEBDOMADAIRE UKRAINIEN

Dr. Fischer-Slysh Tribute at Hrushevsky Launch

page 6

Науково-технічні успіхи школярів

стор. 12

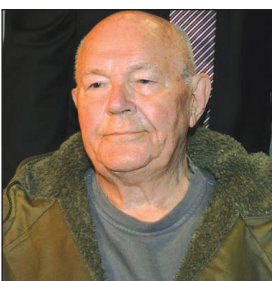

Четвер, 19 травня 2011, Рік 81, Число 20 • Thursday, May 19, 2011 Volume 81, Number 20

Demjanjuk Convicted in Death Camp Case

(CBC News) John Demjanjuk, alleged to have been a guard at the Nazi death camp during the Second World War, was found guilty of accessory to murder by a Munich court on May 12 and sentenced to five years in prison. The 91-year-old Demjanjuk, who was born in Ukraine, was charged with 28,060 counts of accessory to murder. That figure matched the number of people who

died while he was allegedly guarding the Sobibor death camp in Nazi-occupied Poland. Demjanjuk was not charged with a specific crime, but prosecutors used the premise that if he was at the Sobibor camp, then he must have participated in the killings. He showed no emotion as he sat in his wheelchair

John Demjanjuk

Continued on page 3

Обсяг торгівлі України з Канадою збільшився на 18%

Під час відкриття 3-го раунду переговорів між Україною і Канадою про створення зони вільної торгівлі заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України Василь Мармазов відзначив, що у 2010 році загальний обсяг взаємної торгівлі товарами між двома країнами збільшився порівняно з аналогічним періодом 2009 року на 18% (або 35,7 млн. доларів), повідомляє прес-служба Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

“Угода про вільну торгівлю між Україною і Канадою повинна стати засобом реалізації потенціалу обох країн у торговельно-економічній сфері”, – заявив пан Мармазов.

Заступник міністра зазначив, що угода сприятиме розширенню присутності продукції українських металургійних і хімічних підприємств, постачанню високотехнологічної продукції машинобудівного комплексу, а також розширенню присутності продукції легкої промисловості на канадському ринку.

На цьому раунді необхідно максимально погоджувати такі напрями, зокрема, як національний режим і доступ до ринків товарів, транскордонна торгівля послугами, тимчасовий в'їзд ділових осіб, а також нові – державні закупівлі, конкуренція, співпраця у сфері праці і охорони довкілля.

UNF of Canada Ridna Shkola Education Workshop

UNF Ridna Shkola workshop participants

On May 14 & 15th, 2011, an education workshop was held in Toronto titled “Effective Teaching Materials and Techniques for Early and New Ukrainian Language Learners.” The program was organized by the Ridna Shkola Initiatives Committee of the Ukrainian National Federation of Canada in cooperation with the Ukrainian Language Education Centre, CIUS, University of Alberta.

Participants of the workshop included Ukrainian language teachers who are part of the UNF Ridna Shkola program in Windsor, Hamilton, Montreal, Sudbury, St. Catharines, Thunder Bay and Toronto as well as guests.

Detailed information about this conference and workshop will be presented in an upcoming issue of *The NewPathway*.

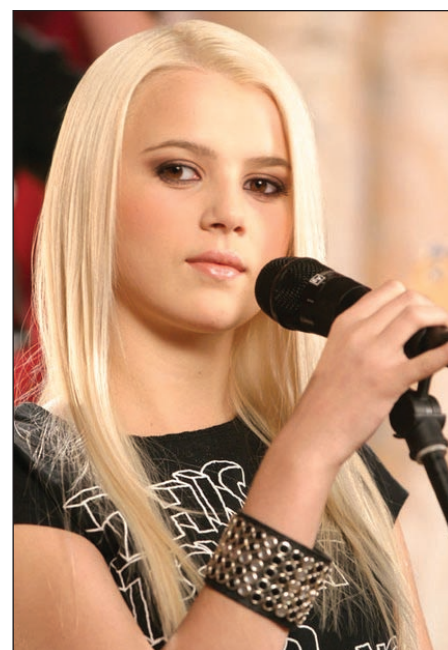
For further information, please contact Olya Grod: email ogrod@unfcanada.com or call 416-925-2770.

Четверте місце України на “Євробаченні”

“Євробачення-2011”, яке відгри-міло у німецькому Дюссельдорфі вночі з суботи, 14 травня, на неділю, 15 травня, і зібрало біля теле-екранів близько 125 мільйонів теле-глядачів, здивувало результатами. І здивувало приємно. Українська конкурсантка Міка Ньютон з піснею Angel (“Ангел”), попри прогнозовані 22-23 місця, посіла четверту (!) сходинку (159 балів). Одним із бонусів, завдяки якому виступ Нікі Ньютон запам’ятався, стала й анімація з піску Ксенії Симонової – такого на “Євробаченні” ще не показували.

Це – один з найкращих результатів України у найпопулярнішому пісенному конкурсі Європи. Вище четвертої сходинки піднімалися переможниця “Євробачення-2004” Руслана і дві володарки “євросрібла” – Верка Сердючка (2007 р.) та Ані Лорак (2008 р.).

Та найбільшою несподіванкою цьогоорічного “євромарафону” стало й те, що перемогу виспівав дуєт з Азербайджану Ell & Nikki (221 бал), залишивши позаду головних фаворитів – французького тенора Аморі Васілі, британський бойз-бэнд Blue,

Співачка Міка Ньютон

ірландських близнюків Jedward... Азербайджанській романтичній баладі Running Scared (“Тікаю наляканий”) букмекери пророкували місце у першій п’ятірці, але аж ніяк не перемогу.

У неділю, 15 травня, по обіді Міка та її команда повернулися в Україну. Повернулися як переможці!

NEWS

In Brief

EU AND UKRAINE SIGN \$17 MILLION AGREEMENT

Brussels (*BNO News*) - The European Union and Ukraine on May 16 signed a cooperation agreement that will allocate €12 million (\$17 million) from EU funds for the next four years. The Joint Co-operation Initiative for Crimea Financing Agreement will support economic development and contribute to reducing disparities affecting certain regions in Ukraine. The agreement was signed by EU Commissioner Stefan Füle and Basil Dzharty, Chairman of the Council of Ministers of Crimea. In addition, the two officials also discussed the EU-Ukraine relations and the important reform agenda.

Commissioner Füle said "The approval of the Cabinet of Ministers

of Ukraine to this ambitious program means that we can work together on a new set of concrete measures to support the development of Crimea and Sevastopol."

Under the terms of the deal, funds will be particularly used in two sectors: tourism and attracting foreign investment. Commissioner Füle added that half of the funding will be used for addressing the social needs in the region such as rebuilding the infrastructure of some of the poorest areas in Ukraine.

The European Commission previously supported Crimea's preparation of its Socio-Economic Development Strategy 2011-2020 and the Regional Operational Plan which was recently adopted by the Parliament of the autonomous republic.

In addition, the EU has two Info Centers operating in Simferopol and in Sevastopol. Recently, the Committee on Crimean affairs in the Verhovna Rada was established and the EU plans to maintain close contacts with

it. "I hope our co-operation with Crimea sets an example for the rest of the Eastern Partnership, where the EU will shortly launch a new platform on Regional Development."

UKRAINIANS HOLD 'DAY OF ANGER' MASS PROTESTS

(*PressTV*) - A mass protest on May 16 named "Day of Anger" has been held across Ukraine against rising prices, economic policies and judicial lawlessness. Many people, including representatives of non-governmental organizations and opposition politicians, gathered in front of the Ukrainian Parliament to call for the government's resignation. The hundreds of demonstrators also called for early legislative and presidential elections.

According to the protest leaders, the rally was not as large as anticipated due to the presence of over a thousand police officers, who cordoned off the rally area in order to prevent large crowds from forming. Ministry of the Internal Affairs spokesman Volodymyr Polishchuk said the protest was illegal, and that protesters will face prosecution in the courts.

Protesters say bringing criminal cases against peaceful protesters is a tired policy of the current government, adding that the tactic is used as a measure to counter opposition voices. "The rally is legal. Moreover, the same rallies are being held in other Ukrainian cities. We will stay here at least until the end of next week," protest coordinator Alexander Danyluk said. Reports say arrests were made when police clashed with protesters.

Experts say most people are pessimistic towards the government, with polls showing that over 63 percent of Ukrainians believe the country is heading in the wrong direction. This is while 49 percent of Ukrainians do not support President Viktor Yanukovich, and Prime Minister Mykola Azarov has the full support of only 5 percent of the people. "Previously, only politically motivated people attended such protests, but today I see average people as well," stated political expert Igor Popov.

YUSHCHENKO AT BYKIVNIA: UPSET OVER VICTORY DAY CELEBRATION IN UKRAINE

(*Interfax-Ukraine*) Ukraine's ex-president and Our Ukraine Party leader Viktor Yushchenko has said he was outraged that many Ukrainians celebrated Victory Day on May 9 under red banners. "What kind of a nation would mark this day by standing under the red banner?!" said Yushchenko, during events commemorating victims of the Communist repressions at the Bykivnia Graves National Reserve on May 15. "If that is our victory, why are we standing in the historical anteroom? Why do we listen when we are being told, 'Dear Ukrainians, the victory could have happened even without you! Without Ukraine, the fight would have taken three more days'," Yushchenko was quoted as saying.

Bykivnia, the largest mass grave in Ukraine, "is one of strong symbols of what has always been done under the red flag," he said. "Bykivnia is a place for the best doctor, the best teacher, the best philistine, the best peasant," the Our Ukraine leader said. He called on Ukrainians to form as a nation to remember the tragic pages of its history. This national consciousness also requires an answer as to how the Bykivnia crimes became possible, he said.

The problem is not just [because of] Stalin but also with the Communist regime which Ukraine saw as an 'invading regime', said Yushchenko. "Only an invading power prohibits language and exterminates people..."

"Only invaders, slaves and fools do not speak the national language, and why today, it is particularly important to restore national dignity and national unity," he said. "There is only one formula of power - unity from East to West, from South to North. Do not forget the main thing: we are Ukrainians," said Yushchenko.

Demjanjuk Convicted...

Continued from page 1

while the verdict was read out. He has denied the charges, but declined the opportunity to make a final statement to the court.

Presiding Judge Ralph Alt said Demjanjuk was a piece of the Nazis' "machinery of destruction."

"The court is convinced that the defendant ... served as a guard at Sobibor from 27 March 1943 to mid September 1943," Alt said, closing a trial that has lasted nearly 18 months.

Demjanjuk's son, John Demjanjuk Jr., said the defence would appeal. He asserted that "the Germans have built a house of cards and it will not stand for long."

Alt later ordered that Demjanjuk be freed pending appeal. That is not unusual in Germany and Alt said Demjanjuk, who is stateless and was deported from the U.S. two years ago, did not pose a

flight risk. Defence attorney Guenther Maull said it wasn't yet clear where Demjanjuk would go once he is freed, but he was likely to be hosted by the Ukrainian community in Munich. The court noted that Demjanjuk, who suffers from a variety of ailments, needs daily medical attention.

Demjanjuk denied ever having served as a Nazi guard. He maintained he was a Red Army soldier who spent the Second World War as a Nazi prisoner of war. After the War, Demjanjuk moved to the United States, where he worked at an auto plant near Cleveland, Ohio. In the late 1980s, Demjanjuk was tried in Israel, accused of being Ivan the Terrible, a notorious and sadistic prison guard who helped run the gas chambers at the Nazis' Treblinka death camp. He was convicted, and given a death sentence. However, he was later freed after a court ruled he was a victim of mistaken identity.

@ letters, tips, ideas?
send them to
npweekly@look.ca

СВІТОГЛЯД

ЩОСУБОТИ
8:00 веч.

УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕМЕРЕЖА
КАНАДА УКРАЇНА США
www.infoukes.com

КОНТАКТ

ЩОСУБОТИ
О 1:00 ГОД. ПОП.Л.

Будьмо в КОНТАКТі!

2336-A Bloor Street West, Toronto
Tel.: 1-800-KONTAKT Fax: 416-762-6633 e-mail: studio@kontakt.ca

Tribute to Dr. Maria Fischer-Slysh, Sponsor of Hrushevsky Translation Project and New Volume Launch

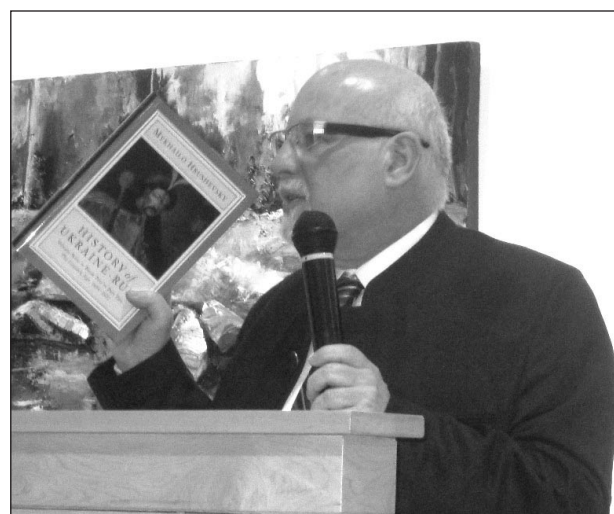
On March 27, the Canadian Ukrainian Art Foundation (KUMF) Gallery in Toronto was filled to capacity as the Ukrainian community gathered to pay tribute to Dr. Maria Fischer-Slysh, sponsor of the Hrushevsky Translation Project's publication of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*, at the launch of the newest volume. Dr. Fischer-Slysh is a retired pediatrician whose philanthropy over many years has benefited scores of educational, religious, cultural, and social initiatives in Ukraine and Canada. The event was organized by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, the Canadian Institute of Ukrainian Studies,

headed by Dr. Volodymyr Mezentssev (who noted that Dr. Fischer-Slysh visited the site of the one-time capital of Hetman Ivan Mazepa); and Prof. Peter Potichnyj, on behalf of the publication "Litopys UPA."

Dr. Daria Darewych, President of NTSh Canada, awarded an honorary membership to Dr. Fischer-Slysh in recognition of her support of Ukrainian scholarship. Nadia Jacyk, President of the Petro Jacyk Educational Foundation, paid tribute to Dr. Fischer-Slysh for her donations to the Hrushevsky Translation Project and its achievements. Ms. Jacyk noted that the honoree is a distinguished member of the League of Ukrainian

photo taken during one of her frequent trips to Ukraine.

Dr. Luba Komar, Toronto chapter President of the Ukrainian Medical Association of North America, recognized Dr. Fischer-Slysh's long and successful career in pediatric medicine and distinguished service to the association. As a fellow senior of PLAST, she also spoke of Dr. Fischer-Slysh's many years of involvement and service to the Ukrainian scouting organization.

Dr. Frank E. Sysyn, Editor-in-Chief

Dr. Maria Fischer-Slysh (seated) and members of the Hrushevsky Translation Project and event organizers (from left to right): Tania Plawuszczak-Stech, Uliana M. Pasicznyk, Marta Daria Olynyk, Dr. Frank E. Sysyn, Dr. Marko R. Stech, and Oksana Zolkewych

and CIUS Press, together with the Shevchenko Scientific Society (NTSh) of Canada.

The audience was welcomed by Dr. Frank E. Sysyn, head of the Peter Jacyk Centre and Editor-in-Chief of the Hrushevsky Translation Project. Fr. Michael Loza of St. Joseph's Ukrainian Catholic Church, Oakville, gave a prayer of benediction and read a letter of tribute from Rev. Borys Gudziak, director of the Ukrainian Catholic University in Lviv, which received its largest donation to date from Dr. Fischer-Slysh, and established two professorships and scholarships for students. Rev. Gudziak emphasized Dr. Fischer-Slysh's commitment to fostering the religious and secular education of Ukraine's youth, and benefits to Ukrainian society.

Prof. Ivan Myhul, rector of the Ukrainian Free University, sent thanks to Dr. Fischer-Slysh for her generosity to his university, located in Munich, a city that held many memories for Dr. Fischer-Slysh and her late husband, Dr. Rudolf Fischer. Greetings were also extended by: Canadian Foundation of Ukrainian Studies, Olya Kuplowska, President; Baturyn restoration project in Ukraine,

Philanthropists, as was her late father, whose vision and generosity initiated the Jacyk Centre and Hrushevsky project.

Dr. Fischer-Slysh's niece Dr. Olga (Oka) Hrycak of Barnard College, New York, spoke of her aunt from a personal perspective, relating warm childhood memories that included the many books presented to nieces and nephews, later often followed by queries about their content. She expressed thanks for her aunt's care and concern from a large extended family, five of whom were in attendance, including Marta Samotulka, Stephanie Simmons, Michelle Crawford, and Evhen Hrycak.

Dr. Fischer-Slysh's contributions to Ukraine were recalled by Margareta Shpir, President of Canadian Friends of Ukraine, who noted in particular the philanthropist's support for the Canada-Ukraine Parliamentary Library, donations toward literary contests and publications promoting the Ukrainian language among youth in the Crimea, and gifts toward the establishment and expansion of public libraries in eastern and southern Ukraine. In recognition of these contributions, Dr. Fischer-Slysh was presented with a commemorative

Turning to the Hrushevsky Translation Project (HTP) and its new volume, translator Marta Daria Olynyk of Montreal spoke of her work and noted the impact Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'* had in scholarly circles and the need today for scholars worldwide to have ready access to his work, something the English-language edition ensures. The *History's* new volume, *The Cossack Age, 1654–1657*, Volume 9, Book 2, Part 2, first published in Ukrainian in 1931, a time when Stalinist repression of Ukrainian intellectuals and culture was escalating, reflects Hrushevsky's personal victory in refusing to allow an atmosphere of fear to undermine continuation of his scholarly work.

Dr. Marko Robert Stech, managing director of *CIUS Press* and HTP program manager, spoke of the technical preparation and production of each volume of the *History* and work of staff, including Uliana M. Pasicznyk and Tania Plawuszczak-Stech. The very positive scholarly reviews received by the HTP volumes published to date, stresses the importance of placing the series in libraries, academic centres, and universities through sponsor support at a time when acquisitions by these institutions suffer from severe budget cuts.

As Editor-in-Chief of the *History* and Director of the Jacyk Centre, Dr. Frank E. Sysyn spoke of the sponsors and donors who have made the Hrushevsky Translation Project possible, beginning with the Centre's founding benefactor, the late Peter Jacyk. He described the specialized editorial expertise that goes into the preparation of each volume of the *History*. Particularly with new volume, Dr. Sysyn noted the contribution of translator Marta Daria Olynyk; editorial and bibliographic work of the volume's consulting editor, Kyiv historian Yaroslav Fedoruk, who also wrote the introduction on diplomatic relations; compilation of the bibliography by Andrii Grechylo of the Lviv Institute of Archeography; and the extensive

work of the volume's managing editor, Myroslav Yurkevich. Dr. Sysyn also spoke of the volume's special historical importance. Whereas Russian historiography presents the Treaty of Pereiaslav of 1654 as the culmination of Bohdan Khmelnytsky's foreign policy, this new volume, building on Part 1, presents in detail the hetman's continued and sophisticated diplomatic efforts to secure Ukrainian statehood and independence. These negotiations with other foreign powers are of interest to scholars of diplomatic history of the period, especially Swedish historians, as the English edition facilitates their work.

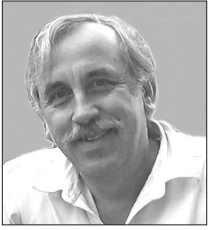
Dr. Sysyn expressed great thanks to Dr. Maria Fischer-Slysh for her generous donations to the Hrushevsky Translation Project. He noted that Volume 9, Book 2, Part 2, dedicated to the memory of her parents, Dr. Adolf and Olha Slynz, is the first of two Hrushevsky volumes being sponsored. Together with the editorial staff, Dr. Sysyn presented Dr. Fischer-Slysh with a copy of the new publication. Her brother, Volodymyr Slynz of New York, concluded the program by expressing congratulations to his sister for her many accomplishments and good deeds and thanking the event's organizers, participants and audience.

Guests enjoyed a musical interlude arranged by Oksana Zolkewych, also a member of Dr. Fischer-Slysh's family, when Adriana Tuz and Olenka Hrynkiw, students of Vera Zelinska, performed a vocal duet of Ukrainian songs, playing accompaniment on their banduras. During the reception that followed, guests also viewed the paintings and sculpture of local artist Barbara Hart that were on display at the Gallery.

The new volume of the *History of Ukraine Rus'*, and the entire series are available from *CIUS Press*, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta T6G 2H8 Canada. Tel.: 780-492-2972; fax 780-492-4967, e-mail: cius@ualberta.ca

Uliana M. Pasicznyk

COMMENTARY

The View From Here

By Volodymyr Kish

Weeds in the Garden

When I last called my cousin Hryts in Pidkamin, he was sitting in his backyard planning what his garden would look like this year. This was not as straightforward an affair as one might imagine, since Hryts approached the design of his garden much the same way that Michelangelo prepared for his opus on the ceiling of the Sistine Chapel.

"Putting together a garden," Hryts once told me, "is not just a matter of seeds, manure and turning the ground over! You have to know the nature of the soil in every square centimetre of your plot. You have to know the history of what has been planted in each spot in years past. You have to take into account what kind of winter and spring you have had. You have to take a close look at the behaviour of the bugs, the birds and the animals in the vicinity of your planting ground. And most importantly, you have to spend some time in your garden before you start doing anything in it, to get a feel for its state of being."

Needless to say, as so often happens when I talk to Hryts, I was sorely puzzled.

"What do you mean by the garden's state of being?" I asked.

"Echh, my young turnip!" he exclaimed, "You've been living in the city for too long and have lost touch with your peasant roots. The land, like us, is a living thing. It breathes, it drinks, it needs nourishment. Each plot of land has its own character and personality. If you treat it with love and respect, it will repay you bountifully. Abuse it or ignore it and it will make your life miserable."

"Hm!" I replied. "That sounds like an interesting eco-friendly theory, but that's not what I called you about. I am as always, deeply troubled by the deteriorating political situation in Ukraine. The economy is getting worse by the day, the government appears to be deliberately stirring the pot between the extreme nationalists on the one side and the Russified reactionaries on the other, the Ukrainian Parliament has faded into irrelevancy and the oligarchs have continued to shamelessly pillage what's left of Ukraine's wealth."

"Weeds!" he retorted loudly, "Yep...that's what it is - weeds."

"Weeds?" I exclaimed, again sorely puzzled.

"Yes, weeds!" he replied emphatically. "What you have in Ukraine is what you get in your garden when you don't look after it properly - weeds. They take over everything; they crowd out anything useful; they destroy the order, symmetry and productivity of the land; and above all they are ugly as sin."

"Hm..." I uttered, trying to think of something intelligent to say, "I see what you are getting at. So what is one to do with these...er...weeds?"

"There is only one thing to do. You must plough well and start over. You must remember that most weeds have deep roots. When Ukraine became independent, all that happened was that you cut off the tops of the weeds, but the roots were still well entrenched. Even during the Orange Revolution, we didn't dig down deep enough and now the *bur'yan* has taken over the garden with a vengeance!"

"I see," I replied, "But what about Yushchenko? If the current crop of politicians is nothing but weeds, what was Yushchenko?"

"Why, that is obvious my dear pumpkinhead," he chuckled, "Yushchenko was a defective sterile plant - he looked good but was totally infertile - he couldn't propagate anything of use. The weeds then had an easy time taking over again. It is highly ironic that he fancied himself a beekeeper, the historic agent for pollination and fertility when in fact he was the opposite."

As usual, Hryts' folk wisdom born of centuries of practical peasant wisdom once again clarified my habitual confusion over the state of things in Ukraine.

Слухайте українську
ЩОДЕННУ радіопередачу

ПІСНЯ УКРАЇНИ

з радіостанції CJMR
на хвилях 1320

Від понеділка до п'ятниці—

7:30 до 8:00 ввечері

Субота і неділя—

5:00 до 5:30 пополуночі

Керівник і ведуча програми
— Оксана Сидорчук Соколик

Телефон 416-536-4262

Daily Radio

SONG OF UKRAINE

P.O. Box 2, Station "D"

Toronto, Ontario M6P 3J5
Canada

Tut I Tam

By Dr. Myron Kuropas

"The Edge of the World"

"It's the best place to have an apiary," says Father Volodymyr Protsyk of his village in Western Ukraine. "It's like the edge of the world surrounded by fields and woods."

Thus begins a fascinating article by Mariya Tytarenko and Petro Didula titled "What's Next for Ukraine's Villages?" which appeared in the March issue of *ONE*, a bi-monthly magazine published by the Catholic Near East Welfare Association (CNEWA).

The authors focus on Yakymiw, a village located some 18 miles from Lviv, but the implications are clear. Ukraine's villages are dying. "Of the 100 or so occupied houses, "they write, "about 10 are home to young families. The elderly, mostly widows or widowers, live in the rest."

Lviv Professor Andriy Sodomora grew up in the area. He is saddened by the decline of Ukrainian village life which has disrupted intergenerational communication and understanding. Professor Andriy is the son of an Orthodox priest who served the spiritual needs of both Catholic and Orthodox in Yakymiw after the Soviets closed the Catholic Church and sent the pastor to Siberia. The professor is keeping the history of the area alive with articles devoted to his local research.

The remaining inhabitants of Yakymiw are a hardy bunch, who have coalesced around their church. Two others villages, Vyryv and Horphyn have joined with Yakymiwites to form a single village council. This arrangement seems to work rather well. Villagers from the three different churches recently made a joint ecumenical pilgrimage with an icon of the Blessed Virgin Our Lady of Zarvanytsia.

Despite their poverty, "the villagers are very generous", declared 36-year old Mariya Batyiovskya, president of the council for the past five years. "Recently, we gathered two tons of potatoes for the region's nursing home - the largest donation among other more prosperous settlements in the area," she proudly declares.

Yakymiw remains unique, however. Fiercely nationalistic, the village functioned as a major military centre for Ukrainian nationalists. The village was burned to the ground by the Soviets in 1939. Local *prosvita* leaders were murdered. Other members of the enlightenment society were sent to Siberia. The locals remained loyal, however, and the Soviets burned the village again in 1944, murdering 23 nationalists, exiling 22 families to Siberia, and arresting and deporting 42 people to labour camps. Still, the nationalist spirit lives on. One of the many illustrations gracing the magazine piece shows three young boys in a grassy field near a church with makeshift wooden rifles in their arms.

The caption reads: "Children from Vyryv play a game that pits 'Ukrainian Nationalists' against 'the Russians'."

I have been receiving *ONE* for many years. The magazine is richly illustrated and keeps me in touch with a part of the world that our media tends to ignore. The March issue also included articles devoted to Arab Catholics living in *The Holy Land*, a youth development centre operated by the Armenian Sisters of the Immaculate Conception, and Orthodox iconography in Ethiopia. Other issues of special interest to me were devoted to the Orthodox of Poland and Kenya. A special issue devoted to Christians in the Middle East came out last September.

Articles featuring Ukrainians are plentiful as well. Ukrainian religious traditions in Canada was the focus in November 2010. "Argentina's Ukrainians" was an article which appeared in May of 2010.

An especially poignant report titled "Burying Alcohol: Churches Tackle Substance Abuse in Western Ukraine" was featured in the January 2010 issue of *ONE*. Speaking about Soviet times, one of those interviewed mentioned that "staying sober among tipsy colleagues was viewed with suspicion - the sober person might be a KGB agent." Vodka was cheap and the Soviet system encouraged drinking as a way to dull the realities of socialism.

Alcoholism has not only lingered in independent Ukraine, it has become "pandemic" according to Dr. Myroslava Kabanchyk, Chief Physician at the Lviv State Clinical Pharmacological Dispensary. Ukraine ranks among the top countries for alcoholism among young people. Dr. Myroslava believes one of the main reasons is the "easy money" their emigrant working mothers send from abroad.

Two priests, Fr. Ihor Hiletsky, a Ukrainian Catholic, and Fr. Oleksander Koroliuk, a Ukrainian Orthodox, have joined forces to address substance abuse in Ukraine. They have organized youth seminars and, in cooperation with an ecumenical organization called "Christian Ukraine", have helped establish a low-cost rehabilitation centre for struggling addicts in Lviv oblast. "After medical treatment in a dispensary, these people definitely need to cure their minds and souls", explains Myroslav Danylkiv of "Christian Ukraine".

Commenting on this extraordinary ecumenical endeavour in Ukraine, Fr. Koroliuk concludes: "We need to stop arguing among ourselves since we have one mutual goal - to heal the nation." That's sage advice. We Ukrainians in North America might wish to reflect on that comment as well.

Readers interested in learning more about *ONE* can contact cnewa@cnewa.org.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖЕННИК
НОВИЙ Шлях
THE NEW PATHWAY UKRAINIAN WEEKLY LE NOUVEAU CHEMIN HEBDOMADAIRE UKRAINIEN

e-archive

infoukes.com/newpathway
► complete articles on-line
► archived by issue to 1999

Montreal Community Marks Chornobyl 25

UCC Montreal – The Montreal Ukrainian community joined with other communities worldwide in marking the 25th anniversary of the Chornobyl Nuclear Disaster on Tuesday, April 26th. A Commemorative Service was held jointly with clergy of the Ukrainian Catholic and Ukrainian Orthodox Churches, followed by a solemn remembrance programme held at the Assumption of the Blessed Virgin Mary Ukrainian Catholic Church in Rosemount. Every year, the Ukrainian Canadian Congress, Montreal Branch marks Ukraine's, Europe's and indeed the World's tragic nuclear disaster.

Participating in the service were Rev. Oleh Korecky, Rev. Roman Lahola, Rev. Ihor Oshchipko and Nazar Yuriv from the Ukrainian Catholic parishes in Montreal, and Rev. Ihor Kutash and Rev. Wolodymyr Kouchnir from Ukrainian Orthodox churches. Rev. Korecky delivered the sermon recalling the impact the Chornobyl disaster on Ukraine and its long term effects still being experienced by its people today. The church choir was conducted by Marika Czolij.

The programme consisted of: trio singers Vera Turko-Kulycka, Oksana Kotskovych, Roman Kostyk; poetry readings by Sonia Kulyckya and Irena

– Yurko Kulyckyj

(L. to R.: Wolodymyr Mota (seated front) with Rev. Oleh Korecky, UCC Cultural Chairperson Bohdanna Klecor-Hawryluk, Choir Conductor Marika Czolij and UCC Montreal President Zorianna Hrycenko-Luhova

Priests from Ukrainian Catholic and Ukrainian Orthodox Churches in Montreal together during the Chornobyl Commemorative Service

– Simon Kouklewsky

Pawliw; and a singing performance by bass baritone Wolodymyr Mota, playing accompaniment on his bandura.

UCC Cultural Chairperson and coordinator of the event, Bohdanna Klecor Hawryluk, in her concluding remarks brought to everyone's attention that Evhen Czolij, President of the Ukrainian World Congress and former President of UCC Montreal, spoke at the United Nations in New York during a session on the 25th Anniversary of Chornobyl. Reference was also made to Pavlo Grod, UCC National President who sent a press release to all media in Canada concerning this year's Chornobyl commemoration events. The current President of UCC Montreal Branch is Zorianna Hrycenko-Luhova.

An article about the Chornobyl disaster appeared in the April 26th Issue of Montreal's *The Gazette* and a program was broadcast on CBC Radio, hosted by Loreen Pendera, who conducted an interview with Olena Kulishova now living in Montreal, but who was in Kyiv when the explosion took place. Simon Kouklewsky, producer of *Ukrainian Time* community radio provided special coverage of the Chornobyl commemorative event.

Symbolically, at the end of the programme, a small procession placed individual white carnations in front of the church altar, in remembrance of the many children affected by Chornobyl's radiation and with its health consequences still felt 25 years later.

Низькі ціни

прямі рейси з Торонто до Києва та далі по всій Україні, а також до Тель-Авіва, Москви, Новосибірську та Алма-Ати...

Купуйте квитки та зберігайте гроші!

We Connect You!

Телефонуйте до вашого турагента або за телефоном: **1 416 961 5948**
www.aerosvit.com

Вогонь і зброя

(Розповідь про УПА на Закерзонні)

Евген Ладна

Коротка інформація на обкладинці DVD так презентує перший документальний фільм про Українську Повстанську Армію на землях Закерзоння: “Документальний фільм “Вогонь та Зброя” розповідає про відділи Української Повстанської Армії, які воювали на західній межі українських етнічних земель на Закерзонні. Це розповідь про повстанські відділи з Лемківщини, Бойківщини, Надсяння та Холмщини, що стали на захист українського населення цих земель і протягом майже 4 років вели важкі бої з відділами польського підпілля, німецького Вермахту, советського НКВД і регулярної польської армії. У фільмі використано архівні фотографії і документи, записи розмов з учасниками боротьби та інтерв’ю з істориками з Польщі, Канади і США. Ряд кадрів знято на місцях історичних подій”.

Як подається у цій інформації та в підзаголовку фільму, за своєю формою фільм цей є розповіддю про УПА на західних українських землях. Слово “розповідь” пов’язане тут з повідомленням про події тих часів, де чітко підкреслюється початок дій, їх розвиток та закінчення. Саме так цей документальний фільм побудований – за хронологічними розділами Пролог, Україна, Закерзоння, Війна, Повстанські будні, У боях, Разом з населенням, Спустошення, На Захід, Репресії, Подзвіння.

Мирослав Іваник, режисер-постановник фільму, перший спромігся на охоплення у так конденсованій документальній формі історії Української Повстанської Армії на Закерзонні та багатовекторності її дій відносно тодішньої ситуації. Це важлива спроба представити правду своїми штрихами на тлі різних історичних маніпуляцій подіями 40-х років та “правд”, накинених державами, що були заангажовані у ці події по іншому боці.

Режисер чітко побудовує провідну думку, в якій підкреслюється, що головним завданням УПА на Закерзонні була оборона українського населення перед ворожими нападами польського підпілля й польської армії, боротьба проти загонів Вермахту і НКВД та оборона українських етнічних земель. Фільм виразно стверджує, що УПА була дисциплінованою та добре вишколеною армією “з чіткою командною вертикаллю і підпорядкованою керуванню цивільної влади” (Мирослав Іваник. Слово від авторів фільму. Програмка прем’єри фільму, Торонто, 25 травня 2008 р.).

Цей мотив закладений також у композиційну структуру фільму. Розпочинає його коротке введення Євгена Місила, історика, директора Українського Архіву у Варшаві:

– Орест Яцила

Зліва направо: Ігор Матла, Юрій Спольський, Андрій Ротко, Богдан Назарович, Дарія Луців, Ярослав Крет, Микола Свинтух-Заверуха, Микола Кошик, Марійка Яцила, Богдан Головацький, Марія Водославська, Теодозій Буйняк, в другому ряду – Мирослав Іваник, Ярослав Семчишин, Петро Кардаш. Відсутні – Христина Бідяк, Богдан Шевчик, Роман Пендзей, Галина Винник, Олег Романишин

“УПА на Закерзонні була армією, армією знаменито організованою, вишколеною, однак до якої молоді хлопці і дівчата з Лемківщини, з Перемищини, Холмщини та Підляшшя не йшли за якимось політичним наказом згори, а за наказом трагічної долі, яка тоді зустріла Закерзоння, наказом оборони тих кількасот українських сіл, у яких споконвіку проживали українці і які після закінчення війни опинились у межах польської держави. І тому на мені, на нас усіх спочиває обов’язок повернути правду про УПА на Закерзонні, про трагічну долю Закерзоння, повернути її нашій історії, нашій пам’яті. Ніхто за нас цього не зробить”.

А кінчають такі слова:

“Ціна цієї боротьби була страшна. Щонайменше півтори тисячі вояків і командирів УПА загинуло в боях, 550 засуджено на смерть і страчено або було закатовано в польських тюрмах. До сьогодні майже жоден з них на має свої могили...” (Євген Місило)

“На терор польський ми не могли не відповісти терором в обороні населення. А терор зачали поляки, а не ми. Різні боївки польські, там, де вони мали більшість, вони зачали знущатися над нашою інтелігенцією, над нашими священиками. Польща, навіть [коли] вже втратила свою державну незалежність, вони все одно хотіли викинути нас з наших земель, зокрема на Холмщині”. (Василь Кук, останній головний командир УПА)

“Може, [УПА] запізно створилася, запізно розбудувалась, бо вже поляки майже зі два роки знущалися над... переше над православними на Холмщині, на полудневій Грубешівщині, а пізніше взялися і за Галичину”. (Михайло Табака “Орлик”, зв’язковий СКВ, с. Ульгівок, Томашівщина)

Між цією композиційною

клямрою закладено відаваторський наратив, який в’яже зі собою історичні події, персональні розповіді, відчуття й пережиття учасників подій та страхіття масових злочинів на українцях у Сагрині, Павлокомі, Завадці-Морохівській, Пискоровичах, Верховинах, Малковичах та в інших селах. Свідчення Катерини Білас про злочин на українському населенні

у селі Завадка-Морохівська вражає своїм описом та жахає лютістю нібито християнських сусідів.

Розповіді учасників визвольної боротьби та очевидців подій наближають глядачеві цей період історії Закерзоння у персональному вимірі. Велика подяка воякам УПА, санітаркам, зв’язковим, членам СКВ та мешканцям Закерзоння за так бачений ними обов’язок передати новим поколінням правду про історію Закерзоння та Української Повстанської Армії. Воїни у теплих словах згадують своїх командирів – “Ягоду”, “Залізняка”, “Хріна” та інших, пригадують їх хоробрість, співпереживання, зразок дисциплінованості, відчуття ситуації, бойову орієнтацію та почуття відповідальності перед своїми підлеглими, українським населенням та історією. Посвята санітарок, зв’язкових, членів СКВ та співпраця українського населення з партизанами підкреслена у багатьох кадрах фільму та у спогадах очевидців.

Історичними у фільмі є вже інтерв’ю з такими визначними діячами визвольного руху, як Ярослав Стецько та Василь Кук. Не без значення також факт, що режисер-постановник скористався

Продовження на стор. 12

ВОГОНЬ І ЗБРОЯ

Розповідь про УПА на Закерзонні

Перший документальний фільм про Українську Повстанську Армію у Закерзонському Краю! Придбайте собі та своїм знайомим!

Фільм *Вогонь і зброя* у формі DVD можна купити у нижче наведених крамницях:

Bukva Store

99 Six Point Road
Toronto, Ontario, Canada, M8Z 2X3
Phone: 416-236-5890
<http://www.bukvastore.com>
E-mail: encore1@rogers.com

Kalya Ukrainian Co-Operative Ltd

952 Main Street
Winnipeg, Manitoba, Canada, R2W 3P4
Phone: 204-582-2832
E-mail: kalynacoop@gmail.com

Koota Ooma – Ukrainian Books, Gifts and Toys

842 The Queensway
Toronto, Ontario, Canada, M8Z 1N7
Phone: 416 762 2112, Fax: 416 762 5611
<http://www.kootaooma.com>

Ukrainian Bookstore

10215 - 97 Street
Edmonton, Alberta, Canada, T5J 2N9
Phone: 866-422-4255; Fax: 780-425-1439
<http://www.ukrainianbookstore.com/>
E-mail: sales@ukrainianbookstore.com

Фільм можна також замовити телефонуючи на число 905-624-3243 або зв’язатись електронною поштою за адресою: mjacyla@sympatico.ca.

Увесь прибуток з продажі DVD призначається на відновлення цвинтарів на Закерзонні.

Новий фонд і заповіт Романа Колісника

9 травня 2011 – У березні 2011 р. Роман Колісник заснував у КІУСі Вічний фонд ім. Романа і Галі Колісників внеском на 15,000 дол. Його метою є підтримка перекладів і публікацій (друкованих та електронних) україномовних художніх творів, спогадів, щоденників і листування українських авторів з Канади та інших країн діаспори англійською і французькою мовами. Глибоко пов'язаний з українською літературою та розуміючи важливість донесення її до західного читача, п. Колісник залишив заповіт, який розширить можливості Фонду і дозволить ефективно реалізувати його цілі.

Роман Колісник належить до того покоління української еміграції, яке через лихоліття війни і терору змушене було взятися до зброї, а згодом залишити Батьківщину. Наполегливість, людяність і прагнення до самовдосконалення через освіту і творчість – це ті риси, які дозволили йому пройти через терни життєвих випробувань і досягти поважних успіхів як письменнику, перекладачу, публіцисту, редактору, науковцю і громадському діячеві.

Роман Колісник народився 1923 р. у с. Товстенке (нині Чортківський район на Тернопільщині). У пошуках заробітку батько його, Семен, тривалий час перебував у Канаді (1913 – 1921), що дозволило родині успішно розбудувати своє господарство. У Колісників високо цінувалися освіта й література (батько писав вірші), що, очевидно, вплинуло на хлопця.

Закінчивши Чортківську гімназію, Роман відразу з усім класом подався до Дивізії “Галичина”. Старший брат Антін загинув у лавах УПА. Пройшовши нелегкими дорогами війни аж до австрійського міста

Фельдбах, закінчив війну в рангу хорунжого в американській зоні окупації.

По звільненні 1947 р. жив у Мюнхені, де на той час вирувало українське життя: діяли різні партії, літературно-мистецькі організації, виходила українська преса. Тут п. Колісник вступив до Української вищої економічної школи, згодом один рік працював у тижневику “Українська трибуна”, до якого почав писати репортажі.

У 1949 р. переїхав до Австралії, де мав відпрацювати два роки за державним контрактом у лісництві. У 1957 р. виїхав до Канади, де вже були його родичі і друзі. У 1960 р. одружився з Галею Солтикевич, дочкою православного священника з Конотопа, його першим і суворим критиком. Галя Колісник відійшла у вічність 2007 р.

У Канаді працював в адміністрації газети “Вільне слово” та тижневика “Новий Шлях”, в якому теж поміщував свої фейлетони. Рівночасно серйозно береться до навчання і отримує диплом фінансового аналітика (Certified Management Accountant) МакМастерського Університету. Отримує працю у провінційному уряді Онтаріо, яку закінчує на посаді менеджера фінансового відділу.

У той час його гуморески, фейлетони, репортажі, статті друкуються в різних газетах і журналах Канади, США, інших країн діаспори, а з часу Незалежності – і в Україні. У 1986 р. вийшла перша гумористична збірка “Тяжко бути політичним емігрантом” під псевдонімом Walter Cap. Після цього з'являються інші книги: гумористичні збірки “Найкращі хлопці з Дивізії” (1993), “Від Адама

до Леоніда II” (1996), репортажі “О, Україна, о, любя ненько” та “О, Україна, о, бідна ненько”, спогади й спостереження “Довкола світу” (1982), збірка виступів “Від з'їзду до з'їзду, від ювілею до ювілею” (2001), книга споминів “Майже, але не зовсім” (2002), воєнні спомини “М а ш е р у ю т ь д о б р о в о л ь ц і ” (2003), повісті “Останній постріл” (1989) та “Еріка” (2009), переклад

розділів з книги Russian Journal Джона Стейнбека (2010). Пробував свої сили Колісник і в поезії, а деякі твори написав англійською. Працював редактором журналів “Координатор”, органу Української Кооперативної Ради Канади (1985 – 1990), та “Вісті Комбатанта” (з 2000 р.).

Працював над перекладом книги начальника оперативного відділу штабу Дивізії “Галичина” Вольфа-Дітріха Гайке Sie wolten die Freiheit (“Вони хотіли волі”), до якої підготував вичерпні коментарі (вийшла під назвою “Українська Дивізія “Галичина”, 1970). Зрозумівши, що в цьому питанні є багато прогалин і перекручень, Колісник на основі документів, головню протоколів засідань військової управи, видав працю “Військова управа та Українська Дивізія “Галичина” (1990, друге

Галя і Роман Колісники

видання 2009), а згодом допомагав іншим дослідникам у цій діяльності. Загалом письменницький та науковий доробок Колісника становить понад 800 праць.

Людина щедрої душі і активної громадської позиції, Колісник брав участь у діяльності різних організацій, підтримував єврейсько-українське товариство, допомагав дисидентам та сприяв демократичним перетворенням в Україні. Він – член Національної Спілки письменників України та лауреат численних нагород. У Тернопільському обласному краєзнавчому музеї зберігається його особистий фонд (1,500 одиниць), насамперед листування з відомими діячами науки, літератури й політики з діаспори та України. Музей готує видання важливіших документів окремою книгою – “На життєвих і творчих перехрестях”.

Княжий дар для бібліотеки УВУ

(Пресове бюро УВУ) – Бібліотека Українського Вільного Університету в Мюнхені є однією з найважливіших українських культурних цінностей у Європі. Вона є наслідком наполегливої та безперервної праці цілих поколінь науковців, любителів української книжки. Ще у 1991 р. окрема комісія Міністерства внутрішніх справ Німеччини визнала цю бібліотеку найважливішим джерелом україністики в німецькомовному світі.

Головна тема бібліотеки – це наукова україністика в ширшому розумінні слова. На її полицях можна знайти книжки різними мовами світу. Серед них рідкісні бібліофільні видання, наприклад, перша історія України німецькою мовою авторства Крістіана фон дер Енгеля, яку опубліковано 1797 р., або історія Галичини, яка вийшла

у Пешті 1803 р. Окрім обширних колекцій наукових видань, таких, як, наприклад, “Журнал для слов'янської філології” проф. Макса Фазмера, бібліотека УВУ також зберігає неоціненний скарб, а саме найповнішу у світі колекцію так званої “таборової преси”, тобто тієї періодики, яка була видана в таборах переміщених осіб після Другої світової війни.

Отож не дивно, що цілий ряд інституцій і приватних осіб допомагали і постійно допомагають розбудовувати цю твердиню української культури і науки, яку відвідують українські та іноземні науковці з різних країн світу. Найважливішою допомогою є щорічна дотація Фондації УВУ у США. Завдяки їй бібліотека може постійно поповнювати свої фонди. Другим важливим джерелом

надходжень є дари самих авторів або любителів книг. У цьому контексті слід згадати колекцію словників бл. пам. д-ра Мирослава Антохія чи збірку “Карпатики” бл. пам. Івана Керестіля.

З нагоди 90-ліття університету проф. д-р Богдан Осадчук, політолог, випускник УВУ, колишній проректор і декан університету, емеритований професор УВУ і Вільного Університету в Берліні, заслужений кореспондент щоденного видання “Neue Zürcher Zeitung” та інших престижних часописів, зробив університетові княжий дар, а саме нотаріально заповів йому свою приватну бібліотеку.

Бібліотека Богдана Осадчука знаходиться в Берліні та нараховує 30,000 томів україністики та споріднених з нею наук. Вона є наслідком довгих десятиліть наукової, журналістської та політично-громадської праці людини, яка була і є пов'язана дружніми відносинами з визначними постатями сьогодення, наприклад, з лауреатом Нобелівської премії з літератури Гюнтером Грассом.

Дар проф. Осадчука – це визнання здобутків університету за 90-літній період його існування, а також схвалення досвідченим університетським професором процесу університетського реформування. Окрім того, це вияв непохитної віри в майбутнє цього єдиного українського університету поза межами України, що діє на основі німецького закону про вищу освіту.

Kozak
Aluminum & Roofing
Founded 1983

- покриття різних дахів
- інсталяція алюмінієвих дверей, обшивка (siding)
- бетонні роботи
- шліфування
- виготовлення вікон

Телефонуйте:
Богдан 416-622-1018
Cel. 416-505-2335
22 Dewitt Rd.
Toronto, Ont. M9B 3E1

Науково-технічні успіхи команди, яка створила “диво техніки” Grabitron-3000

Нещодавно в Торонто відбулися традиційні змагання “Destination ImagiNation”, в яких школярі Торонто представляли свої винаходи та шляхи вирішення деяких технічних проблем.

Одна з команд – St. Louis Gifted Centre, “Let’s Get At’er”, членами якої є Катя Стеблик, Богдан Ляшенко, Джозеф Борромео та Александер Аттер (Катя Стеблик та Богдан Ляшенко – учні 5-го класу школи Св. Йосафата) створила і вистави-

ла на конкурс підйомний механізм, механічну “лапу”, яку самі, без допомоги дорослих, діти придумали і втілили у життя. Назвали цей пристрій Grabitron-3000 та виставили його на конкурс Technical Challenge, в рамках якого школярі інших шкіл представили декілька десятків подібних “винаходів”.

Завдання команді поставили просте: підняти за допомогою цього пристрою чотири предмети різного розміру на “вежу” та зняти чотири

Зліва направо: Катя Стеблик, Александер Аттер, Джозеф Борромео працюють над своїм винаходом

Вчитель Террі Фенукан дає настанови – Джо Борромео

предмети з “вежі”. На перший погляд, нічого складного, деякі подумують, що це просто дитячі іграшки.

Але із завданням команда справилася. Найважливіше, чого вони навчилися, готуючи цей проект, – разом працювати, розподіляти обов’язки та сприймати роботу як розвагу. А ще вони зробили всю “паперову роботу”: створили “документацію”, текст “реклами”,

навіть вірша на презентацію свого винаходу – “дива техніки”.

Дивно чи ні, але команда “Let’s Get At’er” зайняла друге місце на цьому конкурсі. І тепер вони збираються їхати до Ноксвілла, Теннесі, на міжнародні змагання “Global Finals of the Destination ImagiNation Problem Solving Competition”. Побажаймо ж їм подальших успіхів!

Геннадій Ляшенко

Вогонь і зброя

Закінчення зі стор. 9

опініями істориків з різних країн та різних національностей, які дають свої оцінки подій з різних пунктів бачення.

Історичним є також твердження Ярослава Стецька, першого заступника провідника ОУН-Б С. Бандери, в’язня німецького табору Заксенхаузен, де він перебував у бункері смерті до 1944 року, керівника Антибільшовицького Блоку Народів, голови Проводу ОУН-Б, про ставлення українців до німецьких окупантів:

“Тоді [після проголошення акту відновлення Української держави] приступив до мене старшина німецької армії професор Кох і сказав: “Ви граєтеся з вогнем”. Ну, я сказав: “Ми граємося з вогнем, а ви ще з більшим. Ви будете мати проти себе теж український народ”. (Ярослав Стецько – запис зроблено у 1984 році в Римі).

Значення УПА для Закерзоння та вагомість співпраці населення з УПА підкреслено в таких двох прикінцевих твердженнях:

“Позитивне, саме існування [УПА] дало молоді ... піднесло молодь. Багато з них було пастуш-

ками, не вміли ні читати, ні писати, багато з них... і ті хлопці ожили, стали українцями, патріотами, а не пастухами”. (Омелян Циліупа “Грушка”, відділ “Громенка”, Надсяння)

То, власне, завдяки Українській Повстанській Армії не вдалось швидко та поголовно виселити українців з їх етнічних земель, то завдяки її воїнам не дійшло до ще більшої трагедії українців Закерзоння, до ще більшого знущання над ними. Цей фільм, на основі фактів, суперечить деяким наївним твердженням, що коли б не було УПА, не було б виселення та Акції “Вісла”.

“Наша мета була створити документальний фільм, який покаже, що воїни УПА не були різунами, нацистами чи бандитами, як це у своїх публікаціях пишуть наші сусіди. У ньому будуть свідчення очевидців подій, учасників УПА та інтерв’ю з істориками, які засвідчують про те, що воїни УПА обороняли українське населення перед його знищенням та виселенням з їх прадідівських земель. Наша мета – довести світові правду”. (Микола Заверуха, голова Комітету для створення документального фільму про УПА на Закерзонні. Програмка прем’єри фільму, Торонто, 25 травня 2008 р.)

У фільмі – праця камерою досвідченого Адріана Лепкого, автора нагороджених фільмів, яка влучно зіграна з темою розповіді та подій, музика відомого композитора, диригента та наукового працівника

доктора Романа І. Дрозда, професійний монтаж Тереси Морозович, майстерні та чіткі графіка й анімації художника Мирослава Шевчика. Наратором-оповідачем у фільмі є Дмитро Білан, спокійна манера розповіді та дуже специфічний тембр голосу якого спричиняються до відповідного сприйняття фільму. У фільмі також багато унікальних фотографій з приватних і державних архівів, які вперше оприлюднено глядачам.

Можна тільки надіятись, що цей фільм стане поштовхом для подальших документальних розробок історії Закерзоння, що історія цих українських етнічних земель знайде відповідне місце у збірній пам’яті нашого народу та на сторінках історії України. Бажане було б, щоб кожна школа, де ведеться навчання української мови, показала цей фільм своїм учням. Шкода тільки, що DVD, обгортку якого естетично та з віддзеркаленням мети фільмової розповіді оформив дизайнер Мирослав “Дідо” Гнатчак, не супроводжує коротка брошушка про УПА на Закерзонні. Це одна з небагатьох нагод, де можна було б поєднати документальний фільм з коротким письмовим доповненням про Українську Повстанську Армію у Закерзонському краю. Нехай успіх фільму буде заохоченням до розроблення такого додатку не тільки в українській, але також і в англійській мові.

“Вогонь і зброя”. Розповідь про УПА на Закерзонні

Сценарій і реалізація: Мирослав Іваник
Камера: Адріан Лепкий
Монтаж: Тереса Морозович
Музика: Роман І. Дрозд
Графіка та анімації: Мирослав Шевчик
Текст читає: Дмитро Білан

Фільм виготовлено за ініціативою Комітету, у склад якого увійшли: Ліга Українців Канади
Об’єднання Українців “Закерзоння”
Товариство Колишніх Вояків УПА в Канаді
Ліга Українок Канади
Об’єднання Лемків Канади
Спілка Української Молоді Канади

Голова Комітету – Микола Свинтух-Заверуха
Дизайн обкладинки – Мирослав “Дідо” Гнатчак

Тривалість фільму – 89 хвилин.
DocuFilm Toronto, © Ліга Українців Канади

Фінансовий звіт зі створення фільму “Вогонь і зброя”:
Збірка коштів – \$90 689,01
Прихід з прем’єри фільму – \$2 500,00
Разом прихід – \$93 189,01
Розходи – \$83 222,40
Сальдо – \$9 966,61